

**KULE
KİTAP**

DÜŞLER VE HİÇLİK
Can Sarıçoban

Kule Kitap®

www.kulekitap.com

kitap@matbumedya.com

0850 304 22 03

Yayıncı Sertifika No 28740

Genel Müdür: Emrah Çelik

Genel Yayın Yönetmeni: Özgür Türkoğlu

Editör: Dilara Altun

Son Okuma: Dilara Altun

Mizanpaj Tasarım: Seda Taşçı

Kapak Tasarım: Merve Ökten

1. Basım, İstanbul, Ocak 2026

ISBN: 978-605-7150-92-9

Tilki Kitap Matbaa / İstanbul

Matbaa Sertifika No: 48138

"Kule Kitap Yayınevi tarafından baskıya hazırlanan eserlerin hukuki sorumluluğu tamamen yazara aittir."

DÜŞLER VE HİÇLİK

Can Sarıçoban

KULE KİTAP YAYINEVİNİN YAYIN ESASLARI

Kule Kitap:

Sağlam yapıları ve uzun ömürleriyle bilinen kuleler gibi üzerinde yükseldiği entelektüel ve sanatsal değerlerle zamanın yıpratıcılığına direnen, geçmiş ile gelecek arasında kurduğu bağları yarınlar için zengin bir miras bırakmayı hedefleyen bir yayınevidir.

Klasikten moderne uzanan kültür vadisinde, okuyucularına zihinsel olarak daha yüksek bir bakış açısı ve estetik beğeni kazandıracak fikir ve sanat eserlerini yayımlamayı amaçlar.

İlkeli yayıncılık anlayışıyla, Anayasada belirtilen Türkiye Cumhuriyeti'nin temel niteliklerine ve toplumun değerlerine bağlı kalacak, hiçbir ideolojinin veya politik düşüncenin hizmetinde olmayacaktır.

Bünyesine katacağı eserleri seçerken bunların kendinden sonrakilere kılavuzluk edebilecek, ilham verebilecek, içerikleriyle özgün, dil ve anlatımıyla yüksek kalitede olmasına dikkat eder.

Ticari kaygılardan ziyade edebî, sanatsal veya bilimsel değere göre toplumun genel yararına uygun, eğitici, bilgilendirici ve estetik değer taşıyan eserlerin seçilmesine özen gösterecektir.

Farklı bakış açılarına, kültürlere ve dillere yer verecek zengin bir yayın portföyüyle eser çeşitliliğini artırırken bu eserleri ait oldukları kültürde de nitelikleriyle öne çıkmış seçkin eserler arasından seçecektir.

Yayımlayacağı eserlerin her safhasını akademik bir titizlikle takip edecek; dil bilgisi, yazım kuralları, tutarlılık ve anlam bütünlüğü gibi konularda sıkı bir editoryal süreçten geçmesini sağlarken Türk Dil Kurumunun *Yazım Kılavuzu*'nda belirtilen esaslar çerçevesinde hareket edecektir. (Tarih konulu eserlerde, özellikle Arap harfli kaynaklarla yapılacak çalışmalarla uyumlu olması açısından, özel isimlerin yazımında ait olduğu dildeki yazılışı esas alınacaktır.)

Yazarlardan intihal ve etik ihlali yapmadıklarına dair yazılı beyan alacak, fikri mülkiyet hakları konusunda hassasiyet gösterecektir.

Her kitabı bir miras olarak yarınlara emanet ederken sıradan kitaplardan ziyade derinlik ve anlam arayan okurlarını entelektüel bir zirve yolculuğuna davet ediyor.

Faydalı olmak dileğiyle...

YAYINEVİNİN NOTU

Kule Kitap olarak edebiyatın; konfor alanlarını sarsan, zihni kıskırtan ve yerleşik düşünce kalıplarını sorgulayan gücüne inanıyoruz. Can Sarıçoban'ın eserleri modern insanın içsel parçalanmışlığını ve ruhsal krizlerini hiçbir sansüre uğratmadan, en çıplak hâliyle masaya yatırmaktadır.

Yazar, metinlerinde toplumun ahlaki kabullerini ve yerleşik etik değerlerini doğrudan hedef alarak okuru uç sınırlarda gezinen bir sorgulamanın içine çekmektedir. Karakterlerin savrulduğu bu karanlık ve kimi zaman provokatif evren; alışlagelmiş normların dışına taşan, huzursuz edici bir yüzleşmeyi de beraberinde getirir. Eserlerdeki felsefi derinlik, modernitenin getirdiği o yıkıcı ve dejenere ruh hâlinin bir yansımasıdır.

Bu bağlamda belirtmek isteriz ki yazarın inşa ettiği bu kurgusal dünyada dile getirilen radikal görüşler, toplumsal değer yargılarını zorlayan eylemler ve tartışmaya açık ahlaki tutumlar, tamamen yazarın özgür iradesiyle şekillenmiştir. Eserlerin içeriğinde yer alan her türlü beyan, fikir ve anlatının doğurabileceği tüm hukuki, fikrî ve etik sorumluluk münhasıran yazara aittir.

Okurlarımıza, bu metinlerin edebî bir kurgu ve bireysel bir felsefi deneyim alanı olduğunu hatırlatarak eserleri bu bilinçle değerlendirmelerini öneriyoruz.

SUNUŞ

Gitmek...Aramak ve yeni yerler keşfetmek, insanın içinde bitmek tükenmek bilmeyen arzularıdır. Bu yüzden gitmek ister insan. Kimi zaman gitmek, vazgeçmektir. Unutmak için gider insan; kendini görmezden gelmek, kalabalığa ve bilinmeze karışmak için... Kimi gitmeler ise sürgün gibidir. İstemeye istemeye çıkar insan yolculuğa, ama kalmak da artık mümkün değildir.

Türlü nedenlerle çıkılan bu yollar, çoğu zaman bir savrulmayı da beraberinde getirir.

Aslında çoğu kişi, içindeki o keşfetme arzusunu bastırmayı, onu dindirmeyi yeğler. Çünkü aramak ve yeni yerler keşfetmek; her şeyden önce risk almayı, zorluk çekmeyi, yeniliğe açık olmayı, kısaca kabuğunu kırmayı gerektirir. Bu ise alışıldık olanın, bilinenin dışına çıkmak demektir. Oysa bilinmeyene doğru yol almak yerine bildik mekânlarda dolaşmak daima daha konforlu ve daha güvenlidir.

Bu romanın kahramanı ise çok rahat bir yaşama sahip olabileceken, aksine kendini, benliğini ve bedenini yeniden keşfetmeyi seçiyor. Üstelik bunu başka bir kültürde, bambaşka bir ülkede yapmayı göze alıyor. Nasıl bir insan olduğunu ve ne istediğini sorgularken, “yabancı” olmanın ne demek olduğunu da irdeliyor.

Bu kitapta anlatılan; uzaklara gitme ve keşfetme tutkusuyla dolu bir gencin yola çıkış hikâyesidir. En önemlisi de dış dünyadaki her keşfin, aslında kişinin kendine, kendinden bir parçaya yaptığı yolculuk olduğunun kanıtıdır.

Ezcümle; kimi yolculuklar vardır, ömre bedeldir. Sevgili Can bizleri, “uzaklardaki bir geçmiş ve gelecek” arasına sıkışmış gencecik bir delikanlının gözünden; kimi zaman neşeyle, kimi zaman hüznle, kimi zaman da nefesimizi tutarak eşlik edeceğimiz eşsiz bir yolculuğa çıkarıyor.

Maceracılar ve kitapseverler için bir şölen...

Doç. Dr. Songül Demir

I

Sevgili okuyuculardan özür dileyerek bu kitabın ilk cümlesine başlıyorum. Bu özür, epey geciktiğim için. Gecikmenin haklı sebepleri olabilir; ancak bunları sıralayarak daha ilk andan kimsenin tadını kaçırmak istemem. Bu kitaba başlayıp yarım bırakmaktan, o tamamlanmamışlık hissinden hep çekindim sanırım beni endişeye düşüren ve eyleme geçmemi sürekli ertelemeye sebep olan temel dürtü de buydu. Bu yüzden ortalığın biraz olsun yatışmasını beklemem şarttı. Bir kitabı yazmak, bir bilinci kâğıda dökmek, titizlik ve devamlılık gerektiren bir süreç olduğundan, yaşananları sindirip zihnimi berraklaştırmadan sonuca ulaşmamın pek mümkün olmadığını biliyordum. Zaman zaman, her şeyi unutup hayata, o sıradan akışa devam etmek gerektiğini düşündüğüm ve cesaretimin kırıldığı anlar da oldu. Fakat şurası kesin ki, yakından tanımış olduğum kitabımızın başkahramanı Atilla'nın yaşadığı bu buhranlı dönemi anlatmak benim için artık kaçınılmaz bir görevdir. Olup bitenleri tam olarak idrak edebilmek, dolayısıyla hakikate yaklaşabilmek adına ipuçları toplamak, onunla derin bir empati kurmadan mümkün görünmemektedir. Bu yüzden, Atilla'nın zihninde neler olup bittiğini daha net görebilmek için işe geçmişten başlamak ve nedensellik zincirini kavramak gerektiğini düşünüyorum.

Doğrusu, Atilla'nın hayatındaki belirsizlikler diğer insanlarkinden pek de farklı değildi. Farklı olan, onun bu varoluşsal belirsizlikler üzerine gereğinden fazla kafa yoruyor oluşuydu.

Hayatı olduğu gibi yaşama, yani varoluşun o sade ritmine ayak uydurma konusunda beceriksiz olsa da, eninde sonunda kendini akışa bırakırken buluyordu. İlk bakışta o günlerde ailesinin ve yakın dostlarının ondan büyük beklentileri yokmuş gibi görünüyordu; fakat dikkatle bakıldığında, aslında bu beklentilerin büyük kısmının bizzat Atilla tarafından zihninde inşa edildiği de görülebilirdi. Bu beklentileri karşılamadığı her an, içindeki suçluluk duygusu artıyor ve hayatını adeta ele geçiriyordu. Beklentileri yalnızca maddi anlamda değerlendirmek hem ailesine hem de dostlarına haksızlık olur; burada asıl söz konusu olan, başarı miti üzerine kurulu karmaşık bir beklenti yığınıydı. “Yığın” dememin sebebi, baskının yalnızca ağırlığına değil, çeşitliliğine de vurgu yapmaktır.

Gerçekte çevresi de ondan ne beklediğini tam olarak bilmiyordu. Okuyucuların bir kez daha affına sığınarak itiraf etmeliyim ki, belki kimsenin Atilla’dan özel bir beklentisi bile yoktu. Evet, belki de tüm bu baskılar, Atilla’nın kendi içinde yarattığı bir tür illüzyon, kendi varoluşunu anlamlandırma çabasının bir parçasıydı. Bir ihtimal, “herkes gibi” olmaktan, sıradanlığın o sinisi konforuna düşmekten korkuyor; farklı ve özel olmadıkça hayatın anlamsız olacağına inanıyordu, kim bilir? Elbette burada onun hakkını da teslim etmek gerekir: Atilla, ortalamanın üzerinde eğitilmiş, iyi bir aileden gelen ve çoğu insanın üzerine düşünmeden yaşayıp geçtiği hayat ayrıntılarının farkında olan bir gençti. Mevcut durumundan daha iyi bir yerde olması gerektiği hissi, büyük ihtimalle bu lanetli farkındalıktan doğuyordu.

Peki bunların, ileride detaylıca anlatacağım o felaketle ne ilgisi var? Haklı olarak bu kararsız başlangıcım, Atilla’yı ne kadar tanıdığım konusunda okurları kuşkulandırabilir. Ancak itiraf etmeliyim ki, onu ne kadar yakından tanımış olsam da, tüm olup

bitenlerin yıkıcı etkisinden hâlâ tam olarak sıyrılmadığımı daha şimdiden kanıtlamış oldum. Yine de Atilla'yı zihnimizde daha iyi canlandırabilmek adına, soğukkanlılığımı koruyarak en başa dönüp onu daha net anlatmak ve hayatını bölümler hâlinde betimlemek için elimden geleni yapacağım.

***

Atilla, uzun boylu, soluk beyaz tenli, kısa parlak siyah saçlı, yakışıklı sayılabilecek bir gençti. Eczacı anne ve babanın tek çocuğu olarak İstanbul'un nezih mahallelerinden Teşvikiye'de doğup büyüdü. İlkokuldan itibaren, dönemin modası gereği "en iyi şartlarda" eğitim görmesi adına özel okullarda okudu; fakat üniversite sınavlarında seçkin devlet üniversitelerinden birini kazanamayınca, Türkiye'de özel üniversiteye gitmektense Avrupada okumasının daha mantıklı olacağı fikriyle mühendislik eğitimi için İngiltere'ye, Bournemouth'a gönderildi. Türkiye'de yaşanan ekonomik kriz sonrası ailesi İngiltere'deki yüksek okul ücretlerini karşılamakta zorlanınca, henüz ilk senesinin sonunda oradan ayrılıp, bir tanıdık tavsiyesiyle Almanya'nın ücretsiz devlet okullarından Mannheim Üniversitesi'ne geçiş yaptı.

Almanya yılları, hayatının en zorlandığı dönemlerden biriydi. Zaten ağır olan derslere, yeni yeni öğrendiği Almancanın zorlukları da eklenince sisteme ayak uyduramadı. Sonunda, belki de ilk kez kendi iradesini gerçekten ortaya koyarak hayatında radikal bir değişiklik yapmaya karar verdi ve Parişe, yeni nesil özel bir sanat okulunda tasarım eğitimi almaya gitti. Bir sene kadar bu okulda kaldıktan sonra, uluslararası geçerliliği tartışmalı bu yeni diplomasıyla İstanbul'a dönüp kısa bir süre eski evinde kaldı, ardından Cihangir'deki stüdyo dairesine taşındı. Atilla ne yazık ki son günlerini burada geçirmişti. Son döneminde yaşadığı büyük çöküş için suçlanacak insanlar bulunabilir; ailesindeki karışıklık-

lar, yaşadığı şanssızlıklar üzerine konuşulabilir. Hatta tüm suçu tek bir kişiye yüklemek bile mümkün olabilir, fakat zannımca bu işin kolayına kaçmaktan başka bir şey değildir. İşte tüm bu dönemlerin üzerine, ilerleyen bölümlerde ayrı ayrı ve etraflıca konuşacağız.

Beni burada mutlu eden tek bir şey var ki, o da Atilla'nın Paris'te yaşadığı dönemde, onunla tanışmamızdan itibaren telefonla düzenli olarak yaptığımız görüşmelerdi. Ona elimden geldiğince tavsiyelerde bulunmaya çalışmıştım. Bunun ona terapi gibi geldiğini söylemişti. Bu ufak desteğim için bana minnettar olduğundan sık sık bahsederdi. "Keşke daha iyisi elimden gelmiş olsaydı" diye düşünmeden edemedim elbette uzun süre. En azından bu sohbetler sayesinde sevgili dostum Atilla'yı çok daha yakından tanımış oldum. Sonraları ise elime ulaşan defterler dolusu anıları ve notlarıyla birlikte, artık bu kitabı yazmak benim için kaçınılmaz olmuştu. Bu kitap onun hatırasını biraz olsun yaşatabilirse ne mutlu bana.

***

Doksanlı yılların sonlarına denk gelen Atilla'nın çocukluk dönemine geçmeden önce, onun karakterini şekillendiren ailesinden bahsetmek yerinde olacaktır. Seksenli yılların başında İstanbul'a, İzmir Konak'tan eczacılık okumak için gelen memur kızı Tülin Hanım ile Çanakkale kırsalından, çiftçi bir ailenin oğlu olarak gelen Hikmet Bey, İstanbul Üniversitesi Eczacılık Fakültesi'nde tanışırlar. Geleneksel ve modern yaşam tarzlarının iç içe geçtiği dönemin ruhuna uygun şekilde, ilişkiler konusunda pek deneyimleri olmadan, kısa bir flört döneminin ardından evlenmeye karar verirler. Aralarında sevgi ve saygı elbette vardır; ancak bu evlilik, tutkulu bir aşk hikâyesinden ziyade, hayatın olağan akışının getirdiği sessiz bir kabulleniş, sıradan bir gereklilik gibi

gerçekleşir. Mutluluk ya da mutsuzluktan söz edilemese de “yolunda” giden, beklentilerin makul sınırlar içinde tutulduğu bir evliliktir bu.

Mezuniyetin ardından Tülin Hanım Akaretler’de, Hikmet Bey ise Teşvikiye’de çalışmaya başlar. Şansının yaver gitmesiyle Hikmet Bey, çalıştığı Atilla Eczanesi’ni uygun bir fiyata satın alır. Doksanlı yılların hemen başında eczanenin satın alınmasıyla Atilla’nın doğumu aynı günlere rastlar. Çiftin planı, bebek erkek olursa adını Murat koymaktır. Ancak beklenmedik bir şekilde eczane sahibi olan Hikmet Bey, o günlerin getirdiği zafer sarhoşluğuyla, belki de kaderini tayin etme gücünü ilk kez elinde hissederek, ani bir kararla nüfus müdürlüğünde oğluna Atilla adını yazdırır. Bu adın oğluna şans getireceğine inanır. Tülin Hanım, nüfus cüzdanını gördüğünde şaşırsa da bu sürprize itiraz etmez hatta Hikmet Bey’le ortak karar vermişçesine bu adı benimser.

Doksanlı yılların ortalarına doğru, işlerin iyi gitmesiyle, Teşvikiye Camii’nin arkasında, Şakayık Sokak’ta kirada oturdukları giriş kattaki daireden; bir arka sokağa, Atilla Eczanesi’nden sonraki altı apartman sağda, daha geniş daireyi satın alarak taşınırlar. Prof. Dr. Orhan Ersek Sokak’ta bulunan bu yeni evleri birinci kattadır ve fazladan bir de yatak odası vardır. Yeni taşındıkları bu apartmanın adının Murat Apartmanı olması ise onlar için ilginç ve biraz da komik bir tesadüf olmuştur.

Atilla, ilaç kokularının, yani hastalıkla şifanın o genzi yakan sentezinin içine doğmuştu. Annesi ve babası eczane ile ev arasında mekik dokurken o da ilaç kolilerinin arasındaki minik koltuğunda uyur, bazen de sessizce dükkâna gelen insan profillerini gözlemlerdi. Eczanede, anne babasının koşuşturmaları arasında, gelen hastaları ve değişik insan tiplerini uzun uzun inceleyen Atilla’ya müşterilerin ilgisi büyüktü. Özellikle dükkâna düzenli

gelen ve artık Uysal ailesiyle ahbap olmuş orta yaş üzeri bazı müşteriler, Atilla'yı sanki kendi torunlarıymış gibi severlerdi. Onunla uzun uzun ilgilenir; bayram, yılbaşı gibi özel günlerde ona küçük hediyeler alırlardı.

Okul çağı geldiğinde, ailenin rotası dışarıdan bir müdahaleyle çizildi. Düzenli müşterileri olan Selim Bey'in ısrarıyla, Şişli'de yeni açılan özel bir okula, Saygı İlkokuluna kaydoldu. Okulun sahibi olan bu aile dostu Selim Bey, uzun yıllar müteahhitlik yapmış, ardından emekli öğretmen olan bir akrabasıyla birlikte Şişli'de bir dersane açmaya karar vermiş, birkaç yıl boyunca dersane olarak işlettikleri bu binayı, önceki sene özel okula çevirmişlerdi. Selim Bey, o zamandan beri çevresindeki tüm tanıdıklarının çocuklarını buraya çekmek için büyük çaba sarf etmekteydi. Ebeveynleri ikna etmek için devlet okullarındaki eğitimi eleştirir, oradaki öğrencilerin profilini kötüler; bazen de kendi dersane tecrübeleri ile ortaokul sınavlarına çocukları nasıl mükemmel bir şekilde hazırladıklarını ballandıra ballandıra anlatırdı. Selim Bey, eğitimi bir meta gibi pazarlıyor, ebeveynlerin en iyisini isteme zaafılarını kullanarak onları ikna ediyordu. "Affedersiniz ama kimse biricik çocuklarının eğitimi için cimrilik yapmamalı!" gibi cümleler kurarak velilerin vicdanına oynamayı çok iyi beceriyordu.

Okulun eğitim kalitesinin devlet okullarından daha iyi olup olmadığı tartışılırdı ama öğrencilerini ortaokul sınavları için küçük yaşlardan itibaren çalıştırmaya başladığı bir gerçektir. Ne var ki ortaokul sınavlarının kaldırılarak zorunlu sekiz yıllık eğitime geçilmesiyle, daha ilkokul üçüncü sınıftan itibaren Atilla'ya çözdürülmeye başlanan onlarca test kitabının da pek bir anlamı kalmamış oldu. Fakat Selim Bey böyle düşünmüyordu; ona göre eğitime harcanan para ve zaman asla boşa gitmezdi. Sekiz senelik zorunlu eğitime geçilmesinin ardından Özel Saygı İlkokulunun

adı da Özel Saygı İlköğretim Okulu olarak değişti. 1999 depreminin ardından emlak fiyatları düşünce, okula bitişik apartmanı da komple satın alacak olan Selim Bey bu binaları baştan sona yenileyip Atilla'nın da ilk mezunlarından biri olacağı lise sınıflarını açacak ve okulun adını Saygı Koleji olarak yeniden değiştirecekti.

***

Atilla, çocukluk yıllarında birçok kıza âşık olmuştu. Bu, kimi zaman eczaneye anne babasının yanında gelen, kimi zaman mahallede annesinin elinden tutmuş yürüyen, kimi zaman da karşı sınıftan ona yüz vermeyen bir kız olurdu. Platonik olarak yaşadığı bu aşklar lise yıllarına kadar devam etti. Oldukça yoğun yaşadığı bu çocukluk ve ergenlik dönemi platonik aşklarının içinde hep bir umutsuzluk, hüznün ve keder hissi vardı. Zaman zaman kendini odasına kapatır ve uzun uzun düşsel âlemlere dalar, saatlerce o sırada âşık olduğu kıızı düşlerdi.

Ergenlik döneminde cinselliğini keşfettiği yıllarda, hatta lise yıllarının sonuna kadar, ufak tefek flörtler dışında karşı cinsle gerçek bir temas kurma fırsatı pek olmadı. Hatta duygusallık ya da cinsellikten öte, dostluk ilişkisi kuracağı kafa dengi bir insan da bulamamıştı. Belki bunun sebebi, yeni açılan küçük bir özel okulun ilk öğrencilerinden olması, dolayısıyla oldukça kısıtlı bir çevreye sahip olmasıydı. Sonuç olarak bu eksiklik ona derin bir acı vermişti. Sanki bir yerlerde onun yaşındaki birileri neşeli bir arkadaş ortamında eğleniyor, sevgilileriyle öpüşüp sevişiyorken kendisi hiçbir şeyi tadamadan ilk gençlik yıllarını yapayalnız heba ediyordu.

Aynada kendini uzun uzun inceler, zayıf, çelimsiz vücuduna bakar; tüm suçu o sırada odaklandığı fiziksel bir kusurda, bir biçimsizlikte bulurdu. Oysa yaşıtlarına göre uzun boyluydu ve çevreden aldığı tepkilere bakılırsa oldukça yakışıklı, dahası dikkat

çekiciydi. Atilla'nın okulda konuştuğu birkaç arkadaşı elbette vardı fakat kendini onlara ruhen yakın hissedemiyordu. Konuşulan konular, marka giysiler, pahalı ayakkabılar, lüks arabalar, futbol, bilgisayar oyunları, yeni çıkan cep telefonları ve popüler müziklerdi; hiçbirisi ilgisini çekmiyordu. O yüzden genel olarak gönüllü bir sürgünü, yalnızlığı tercih ediyordu. Ne var ki, kendi seçimi olmasına karşın bu yalnızlık onun canını sıkıyor, içinde gelecekte onu esir alacak büyük bir varoluşsal bunaltının tohumlarını ekiyordu. Lise sınavlarında beklenen başarıyı gösterememiş, ünlü okullardan birini kazanamadığı için ailesi, yeni bir maceraya girmektense Atilla'nın Saygı Koleji'ne devam etmesini kararlaştırmıştı. En azından bu okulun sahibini tanıyorlardı. Üstelik Saygı Koleji, ek bir ücret karşılığı, hafta sonları üniversiteye hazırlık sınıfları açmıştı. Atilla zaten bir dershaneye çoktan yazdırılmıştı ama hafta sonları dershaneden geriye kalan zamanında da okula gitmemesi için bir sebep yoktu. Bu bir yarıştı ve bu yarışta öne geçmek için her türlü fedakârlığı yapmak şarttı. Üniversite sınavı, geleceğin tek anahtarı demektir.

Ailesi, Atilla'nın yalnızlığının yol açtığı sıkıntılı ruh hâlini pek görmüyordu. Belki de zaman zaman farkına varır gibi oldukları bu depresif ruh hâlini ergenliğe, Atilla'nın yaşına veriyor, pek önemsemiyorlardı. Başka bir ihtimal olamazdı, olmamalıydı; çünkü bu şartlar altındaki bir memnuniyetsizlik olsa olsa şımarıklık olurdu. Tabii burada anne ve babanın düşüncesiz veyahut sevgisiz olduğu sonucunu çıkarma hatasına düşülmemelidir. Aslında Tülin Hanım ve Hikmet Bey, Atilla'ya oldukça düşkünlerdi. Kendi çocukluk ve gençlik yıllarında hayal bile edemedikleri her türlü imkânı Atilla'ya sunmuş olduklarını düşünüyorlardı. Ancak görünen o ki, bu sunulan imkânlardan kastedilen daha çok para karşılığı gidilen okul, ek hazırlık dersleri ve pahalı okul araç ge-

reçleriydi. Bu imkânlar arasında sosyallik veya ruhsal bir paylaşım ile ilgili pek bir şey olduğu söylenemezdi.

Açıkçası Hikmet Bey'in de Tülin Hanım'ın da eczaneye ara sıra uğrayan ahbaplar ile içilen çaylar ve kahveler dışında pek sosyal hayatları yoktu. Tabii seyrek de olsa, bilhassa bazı özel günlerde ailece sinema veya tiyatroya giderler, Beyoğlu'nda yürüyüp yemek yerler ya da çeşitli ev ziyaretlerine giderlerdi. Ailece geçirilen zamanlarda birbirleriyle pek konuşmasalar da bu aktiviteler onlara iyi gelirdi. Fakat Atilla, yaşı büyüdükçe artık bu etkinliklerden pek zevk almamaya başlamıştı. Hatta bir dönem kendini odasında hayatının geri kalanını geçirmeye mahkûm olmuş hasta bir genç gibi düşlemiş, eve kendisini hapsedmişti. Zaten dışarıdaki genç çiftleri, beraber güle oynaya yürüyen yaşlılarını görmek ona pek iyi gelmiyordu. Bazen de ailesiyle dışarı çıkmak zorunda kaldığı zamanlarda, yolda ya da gittikleri bir yerde, büyümlü bir tesadüfle karşısına çıkan, bir şekilde kendisine uygun olduğuna emin olduğu bir kızla göz göze gelmeye çalışırdı. Karşısındaki kız onun bu bakışına hoş bir gülümsemeyle karşılık verirse keyfi birkaç saniyeliğine yerine gelir, fakat kız gözden kaybolduğunda bu kez içini daha büyük bir hüznün kaplardı. Bir müddet sonra, artık ailesi olmadan, hava alma bahanesiyle dışarı tek başına çıkıp İstanbul'un sevdiği işlek sokaklarında uzun yürüyüşler yapmaya başlamıştı.

***

İçinde doldurması gereken büyük bir duygusal boşluk vardı; üniversite sınavlarına da böyle bir psikoloji altında çalışmaya başlamıştı. Her ergenlik çağındaki genç gibi ailesinden o da pek memnun değildi, onları çoğu zaman acınası buluyordu. Ailesinin varlığı onun için çok büyük bir anlam ifade etmiyordu; çünkü ailesinin yokluğunu hiç tatmamıştı. Zaten vaktinin büyük bir

kısmı hafta içi okulda ve hafta sonu sınava hazırlık sınıflarında geçiyordu. Geri kalan zamanlarda da odasında ders çalışıyor ya da ders çalışır gibi kapısını kapatıp kendiyile baş başa kalmak istiyor, hayal dünyasına dalıyordu. Kimi akşamlar kitap okuyarak kafasını dağıtırdı. Evlerindeki kütüphane edebi eserler açısından fakir olsa da birçok bilimsel kitapla ve cilt cilt ansiklopedilerle doluydu. Resimli ansiklopedileri küçüklüğünden beri okumayı severdi. Yabancı kaynaklardan, TÜBİTAK tarafından Türkçeleştirilmiş birçok resimli, bilimsel, rengarenk kitabı da saatlerce incelemekten keyif alırdı. Sayılarla arası çok iyi olmasa da özellikle dünyayı, evreni anlatan ve neyin nasıl işlediğini açıklayan bilimsel kitapları çok severdi. Belki de bu yüzden lisede sayısal sınıfını seçmişti. Zaten çevresinde ve ailesinde de farklı bir örnek yoktu.

Liseye gittiği yıllarda bazı yazlar Hikmet Bey, Atilla'nın da eczaneye gelip onlara yardımcı olmasını isterdi. Atilla buna çok istekli olmasa da bazen kendini suçlu hissettiği için gider, bazı ayak işlerini yapar ve bazen de pek bir şey yapmadan saatlerce oturup çocukluğundaki gibi müşterileri ve gelip geçenleri uzun uzun incelerdi. Genelde mecbur kalmadıkça insanlarla iletişim kurmayı tercih etmezdi. Uzaktaki bir ekrandan ya da bir cam fanusun içinden onları izliyormuş gibi, ortamdaki soyutlanarak insanları gözlemlerdi. Açıkça konuşulmasa bile herkesin beklentisi Atilla'nın eczacılık okuyup ileride bu işi devam ettirmesiydi. Anne ve babası ise biraz yılların getirdiği bıkkınlık, biraz da Atilla'nın çok istekli görünmemesinden yola çıkarak ona istediği işi yapmasını söylerlerdi; fakat tabii mühendis ya da doktor olursa daha garanti bir hayat yaşayacağını da dile getirirlerdi. Kimi zamanlar ise sanki bunlar hiç konuşulmamış gibi, dükkâna gelen bir tanıdıkla sohbet ederken ya da bir misafirlikte sohbet ortasında bir şekilde konu Atilla'ya gelince, gelecekte eczanede çalışacağı kesinmiş gibi konuşulduğu görülürdü.

Atilla evde bunaldığında bir bahane bulup dışarı çıkar ve bazen saatlerce, adım adım tüm Nişantaşı'nı döne dolaşa yürürdü. Hatta birkaç kez hızını alamayıp önce Beyoğlu'na, oradan Galata'ya giderek Karaköy'e inmiş, Dolmabahçe'ye kadar yürümüş ve Maçka'dan yine Teşvikiye'ye çıkarak evine dönmüştü. Yürürken kafasında binlerce düşünce ve hayal uçuşur, bazen güzel olduğunu düşündüğü bir kızla göz göze gelmeye çalışır, bazen de sadece sokaklardaki kalabalığın gürültüsünde kaybolurdu. Böyle günlerde Tülin Hanım onu arayıp eve çağırana kadar saatlerin geçtiğini anlamaz, ayaklarının ağrıdığını eve dönene dek fark etmezdi. Gerçek şu ki buralarda yaptığı uzun yürüyüşler içindeki sıkıntıyı geçici olarak azaltmaya yetiyor, onu depresif ruh hâlinde biraz olsun çıkarıyordu.

Üniversite sınavına çalıştığı ve yürüyüşleri seyrekleştirmek zorunda kaldığı dönemde Atilla'nın içindeki yalnızlık hissi daha da artmıştı. Buna paralel olarak iyice içine kapanmış, depresif ruh hâli katlanılmaz dereceye ulaşmıştı. Bu dönemde avunmak adına geleceğe umutla bakmaya çalışıyor, üniversite hayatı üzerine hayaller kuruyordu. İyi bir üniversite kazanacak, sonunda düzgün bir okula girecek ve kendi evinde yaşayacaktı. Hayalindeki arkadaş ortamını bulacaktı, dostlarıyla birçok şey paylaşacak ve çekici kadınlarla çıkıp özgürce sevişecekti. Bu hayaller içini umutla dolduruyor, fakat kısa sürüyor, onu gerçekliğe döndüren herhangi bir detayla rüyasından uyandırıyor.

Tembel bir öğrenci değildi ama okulda ve evde ders başında geçirdiği saatlerden çok verim alamıyordu. Depresif ruh hâli, uykusuzluk ve yorgunluk hissi, kafasındaki düşüncelerin sisli oluşu onun yeterince ve uzun süre odaklanmasını engelliyordu. Çocukluğundan beri hep buna benzer duygu durumları yaşadığı için böyle oluşunu pek garipsemiyor, herkes gibi kendisinin de

bu hissiyatın üstesinden gelmesi gerektiğini düşünüyordu. Mutsuzluğa dayanmaya, durumu idare etmeye çalışıyordu. Kimi zamanlar kendisine, hayata ya da ailesine öfkelenip ufak patlamalar yaşırdı. Öfkesi geçince ise depresif ruh hâli daha da körüklenmiş olurdu. Yolunda gittiği söylenen hayatına nankörlük etmemesi gerektiğini düşünür, suçluluk duyardı.

Okurlara tüm bunları anlatırken, elbette Atilla'nın sürekli somurtan, mutsuz, bir köşede kamburunu çıkarıp sessizce oturan, dışa tamamen kapalı bir tip olmadığını da açıklama ihtiyacı hissediyorum. Sanırım son olup bitenler yüzünden artık bazı şeyleri daha net anladığım için, hep içinde yaşadığı sorunlardan, olumsuz ruh hâline sahip olduğu zamanlardan bahsettim. Oysa Atilla da her genç gibi zaman zaman gülen, yer yer ailesine ve çevresine espriler yapan biriydi; bunu da söylemeden geçemem. Bunun hayret verici bir tarafı olmadığını, hatta çevresine komik ve neşeli görünen kimi insanların aslında oldukça depresif olduğunu birçokumuz bilir. Tabii Atilla bu durumun o kadar da uç bir örneği değildi. Evet, anlatılanlara bakılırsa dışarıdan neşeli görüldüğü zamanlar azımsanmazdı; ama görmesini bilen gözler, gülümsediği anlarda bile onun hüznü hâlini bir şekilde anlamış olmalıydı.

Üniversite sınavına gireceği sabah uyandıığında, hiç de o güne dek sağda solda duyduğu hikâyelerdeki gibi feci bir panik veya heyecan yoktu içinde. O günün yaklaşmakta oluşu belki korkutucuydu; fakat o günün gelmiş olması onda farklı bir tepki, bir tür duygusal anestezi uyandırmıştı. Bir anda her şey olduğundan daha anlamsız görünmüştü gözüne, andan soyutlanmış gibiydi. Bu yüzden tepkisizleşmiş, kaderine razı ve tüm yönlendirmelere açık küçük bir çocuk gibi hissediyordu. Saatler ilerleyince yeniden stresli ve duygusal hissetmeye başladı doğrudur; ama böyle hissetmesinin altında sanki az sonra sınava

girecek olmasından çok, o sabah anne ve babasının ona karşı elerinden geldiğince dikkatli davranmaya çalışıyor oluşu yatıyordu. Babası daha az konuşuyordu; fakat özellikle annesi kendince onu iyi hissettirmek için uğraşüyor, güler yüzlü ve sakin görünmeye çalışıyordu. Aslında oğullarından daha heyecanlı oldukları açıktı. Atilla'yı duygulandıran, hatta içinde endişe yaratan şey de büyük ihtimalle buydu. Hikmet Bey ve Tülin Hanım, Atilla daha uyanmadan önce kalkıp kahvaltılarını etmişlerdi. Tülin Hanım, Atilla'nın kahvaltısını hazırlarken Hikmet Bey içeride gazetesini okuyordu. Ardından Atilla kalkıp kahvaltısına oturunca, onlar da sıra dışı bir ilgiyle yeniden masaya geçip kahvelerini içerek ona eşlik etmişlerdi. Birazdan ailecek evden çıkıp onu arabayla sınava gireceği okula bırakacaklardı. Sınavın başlamasına yarım saatten fazla vakit varken okula vardılar, öpüşüp vedalaştılar. Atilla, onlardan ayrıldıktan hemen sonra dönüp arkasına baktığında annesinin suratında gördüğü o ifadeyi, ufak bir çocukken ilkokuldaki ilk gününde ve liseye giriş sınavlarının sabahında da görmüştü. Kaygısız gibi durmaya çalışan fakat onda katlanılmaz derecede kaygı uyandıran bir ifadeydi bu. Bu kısımda yine araya girip, az önce tesadüfen dinlediğim Foucault'un bir ses kaydındaki şu bölümü yorumsuz bir şekilde okurlarımla paylaşmadan edemeyeceğim: "Bana kalırsa anne babaların çocuklar üzerine kurduğu baskı endişe yüklü ve çocuklar da bu endişeyi hissediyorlar. Çocuklar hızlıca yetişkinlerin endişelerini fark ederler, bu hızlı çözdükleri şeylerden biridir. Bunun da ağır sonuçları olur diye düşünüyorum."

Şimdi, Tülin Hanım'dan biraz daha bahsetmek istiyorum. Tülin Hanım, İzmirli, durumu gayet iyi olan bir ailede yetişmiş, üniversitede okurken babasını kaybettiği sene Hikmet Bey ile evlenmişti. Eczane işleri yolunda gittiği için uzun bir süre anne-